

Prison Mental Health Day, 27 juni 2023

Mieke Breij & Britt van Vliet

Jaarlijks organiseert het NIFP de Prison Mental Health Day. Een dag voor psychologen, sociaal psychiatrisch verpleegkundigen, psychiaters en verpleegkundig specialisten die werkzaam zijn in de gevangnissen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Dit jaar vond de Prison Mental Health Day plaats op dinsdag 27 juni in Villa Jongerius, Utrecht.

Tijdens de Prison Mental Health Day wordt ruimte gecreëerd voor zorgprofessionals uit alle gevangnissen om met elkaar in gesprek te gaan over de zorg in detentie. Dat gebeurt over de muren van de eigen locatie heen. Tijdens de dag inspireren sprekers, workshopleiders en dit jaar ook Theater Buiten de Muren, de zorgprofessionals en dagen ze uit om met een vernieuwde blik te kijken naar de zorg in detentie.

Werken binnen de gevangnissen brengt unieke uitdagingen met zich mee, omdat deze setting gericht is op veiligheid en niet primair op zorg. De vestigingsdirecties zijn eindverantwoordelijk voor alles wat er in de gevangnissen gebeurt. De rollen van de zorgprofessionals binnen het gevangeniswezen zijn divers, waaronder:

- (regie)behandelaar: behandelen en regievoeren op de behandeling van de justitiabelen;
- indicatiesteller: welke zorg heeft iemand nodig en kan dit binnen detentie geleverd worden of moet dit bij een andere (forensische) instelling;
- adviseur: vanuit hun eigen beroepsverantwoordelijkheid adviezen over de zorg of bejegening van justitiabelen in detentie geven aan de directie en andere medewerkers zonder zorgachtergrond.

Op 27 juni 2023 hebben de zorgprofessionals genoten van de prikkelende lezing van schrijver en denker Jurriën Hamer. Hij zette de deelnemers aan het denken met filosofische vragen zoals: Wat is vrije wil? En hebben wij eigenlijk wel een vrije wil? En hoe zit dat met mensen die een delict hebben begaan? Hadden zij daarin wel vrije keuze? Jurriën Hamer betoogt dat de vrije wil een illusie is en dat er geen enkel wetenschappelijk bewijs bestaat voor het bestaan ervan. Dit beschrijft hij ook in zijn boek *Waarom schurken pech hebben en helden geluk*.

Daarna vertelde ervaringsdeskundige Piet Broenland zijn persoonlijke verhaal. Vanaf zijn 13de tot zijn 33ste was hij verslaafd en zat hij geregeld in detentie. 'Ik voelde jarenlang verdriet, angst en zelfhaat.' De stigmatisering die hij toen ervaarde, droeg daaraan bij. Zijn belangrijkste boodschap is dan ook: 'Maak het menselijk. Behandel mensen en niet de diagnoses.'

Na de lunch was het tijd voor Theater Buiten de Muren: een theatergroep met personeel en patiënten van de Van der Hoevenkliniek. In verschillende scènes, met tussendoor vragen, hield de theatergroep de zorgprofessionals op satirische wijze een spiegel voor. Dit leidde tot gelach en af en toe een 'oh' en 'ah' vanwege de soms pijnlijke herkenbaarheid van de scènes.

Mieke Breij & Britt van Vliet

Het middagprogramma bestond uit verschillende interessante workshops:

- Vivienne de Vogel – over vrouwen in detentie.
- Nienke Verstegen – over haar promotieonderzoek naar agressie-incidenten in de forensische ggz.
- Thomas Martinelli en Piet Broenland – over bevindingen en kansen van ISD-onderzoek.
- Ella Mutter en Annelieke van der Waal – over psychofarmacologie in detentie.
- Nathalie Tonnon, Josée van Balen en Nicole van de Sande – met een brainstormsessie over de inzet van functiedifferentiatie in de praktijk.

Alles bij elkaar was het een inspirerende dag voor alle deelnemers, zoals ook blijkt uit de reacties op deze dag:

- ‘Deze dag weer eens een frisse blik op actuele onderwerpen.’
- ‘Er was veel aandacht voor het perspectief van de mensen in detentie.’
- ‘Het was een leuke, gevarieerde dag met interessante sprekers.’
- ‘De twee plenaire lezingen waren van hoog niveau en allebei uiterst relevant. De workshops die ik heb gevolgd waren instructief, goed opgezet en klinisch zeer bruikbaar.’